

СОВЕТСКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСИ, СОУНАРКОМА
І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОўНАГА СОВЕТА БССР.

№ 52
(7493)
СУБОТА
15
МАЯ
1943 г.

ПРАЧЫТАЎ — ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ.

„Гітлераўскі ўрад і яго агенты павінны панесці поўную адказнасць і суровую кару за свае страшэнныя злачынствы, за гора і пакуты мільёнаў мірных грамадзян, якія гвалтоўна ўводзяцца ў нямецка-фашысцкае рабства“.

(З ноты Народнага Камісара Замежных
Спраў тав. В. М. МОЛАТАВА).

ЗВАРОТ

3-га ўсеславянскага мітынга да прыгнечаных славян Еўропы

Браты, прыгнечаныя славяне!

Больш года прайшло з часу нашага апошняга ўсеславянскага мітынга. За гэты час магутная кааліцыя дэмакратычных дзяржаў на чале з Савецкім Саюзам, Англіяй і ЗША нанесла сур'ёзныя ўдары ворагу на сушы, морах і ў паветры. Чырвоная Армія, вытрымаўшы мацнейшы націск гітлераўскіх войск, пад кіраўніцтвам свайго вялікага палкаводца — Сталіна нанесла фашысцкім ордан цяжкія паражэнні. Доблесная авіяцыя Англіі і ЗША наносіць сур'ёзныя ўдары па ваенна-прамысловых цэнтрах Італіі і Германіі. Іх войскі грамяць італьянскіх акупантаў у Тунісе.

У вялікую пачэсную справу вызвалення прыгнечаных народаў ад гітлераўскіх прыгнятальнікаў славяне ўнеслі неацанімы ўклад сваім жыццём і крывёю.

Будучыя пакаленні славянскіх народаў з удзячнасцю ўспомняць гераічныя подвигі багатыроў — байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі, якія паказалі ўсю свету сілу і магутнасць славянскай зброі. З горадзіць будучы ўспамінаць яны легендарны Сталінград і яго мужных абаронцаў. Слаўныя подвигі адважных рускіх, украінскіх і беларускіх партызан — гэтых народных моціўцаў, навакі вечныя застануцца яркім прыкладам несакрушальнай волі славянскіх народаў да нацыянальнай свабоды і незалежнасці.

Нягасная слава патрыётаў гераічнай Югаславіі. Партызанская армія Югаславіі вырасла ў магутную сілу, якая здолела адбіць чатыры наступленні нямецка-італьянскіх акупантаў. Партызанскія атрады крок за крокам вызваляюць родную зямлю ад захопнікаў. Польскія патрыёты, змагаючыся за свабоду і шчасце сваёй радзімы, усё больш рашуча разганяюць узброеную барацьбу з ненавіснымі нямецкімі акупантамі. Польскія партызаны пускаюць пад адкос варожыя эшалоны пад Варшавай, Кракавам, Люблінам, Радомам, узрываюць ваенныя склады, разбураюць сродкі сувязі.

Упершыню ў сучаснай вайне ў Еўропе чэхаславацкая воінская часць, сфарміраваная на тэрыторыі СССР, сустрэлася ў бітве не на жыццё, а на смерць са сваімі прыгнятальнікамі — гітлераўскімі разбойнікамі. Брацкая кроў чэхаў і славакаў, рускіх і украінцаў змешчалася на палях бітваў, змацаваўшы навакі дружбу

гэтых славянскіх народаў.

Браты славяне!

Нямецка-фашысцкі лагер перажывае цяжкі ваенны крызіс. Гітлераўская ваенная машына патрасана да асновы. Нямецка-фашысцкія прыгнятальнікі стаяць перад немінучай катастрофай. Спрабуючы адтэрмінаваць час сваёй непазбежнай пазіцыі, азважыліся вораг рыхтуе новыя злачынствы, новыя крывававыя авантуры. Гітлераўцы праводзяць «татальную мабілізацыю». Яны ўганяюць на катаргу ў Германію сотні тысяч славян. Перагварочы іх у рабоў, фашысты прымушаюць славян каваль зброю супроць сваіх братоў, працаваць на нямецкіх гарматных карацёў, на прускіх памешчыкаў. Дзень і ноч з захопленых немцамі славянскіх земляў ідуць у Германію эшалоны рабоў — жанчыны, падлеткі, дзеці, старыкі. Кожны славян, прыкаваны да нямецкага варштата, змяняе немца, які пайшоў на фронт, каб забіваць славян. Кожная куля, адлітая рукамі славяніна на нямецкім заводзе, нясе смерць брату-славянцу. Для славян «татальная мабілізацыя» азначае рабства, голад і смерць, новыя патакі свяшчэннай крыві нашых братоў і сёстраў, бясконцыя пакуты мільёнаў людзей.

Слухайце, браты славяне — чэхі, славакі, карпатскія ўкраінцы, палякі, сербы, харваты, славенцы, балгары, македонцы!

Мы зварачваемся да вас са славянскіх палёў, палітых крывёю сыноў і братоў нашых. З разбураных гарадоў і сёлаў, з партызанскіх лясоў — ад узброенага змагаючага славянства — мы заклікаем усіх, каму дорага свабода, хто хоча жыць і працаваць у імя культуры, у імя дружбы і свабоды народаў — выходзьце на бой супроць гітлераўскай тыраніі! Час не чакае. Кожны дзень каштуе заняволеным славянам тысяч чалавечых жыццяў. Памнажайце вашы намаганні ў барацьбе. У імя светлай будучыні змяцём з твару зямлі нямецка-фашысцкіх рабаўласнікаў! Зрываць гітлераўскую «татальную мабілізацыю». Граміце вярбоўныя атрады, ухіляйцеся ад яўкі на зборныя пункты, знішчайце спісы мабілізаваных. Усім сродкамі сабатуйце злачынскія планы фашыстаў. Арганізуйце масавае супраціўленне гвалтоўнаму ўводу славян у нямецкае рабства. Узрываць знутры гітлераўскі тыл.

Прышоў час рашучых і неадкладных узброеных дзеянняў. Распальвайце полымя нацыянальна-вызвален-

чай вайны супроць нямецкіх і італьянскіх акупантаў!

Усюды, дзе гучыць наша славянская мова, арганізуйце партызанскія атрады і са зброяй у руках біце гітлераўскіх сабак. Не верце прусам і здраднікам, якія сцвярджаюць, што ўзброеная барацьба вядзецца да дарэмных ахвяр. Не верце ім, што вы бяспільны перад гітлераўскімі злачынствамі. Не, тысячу разоў не! Ва ўзброенай барацьбе вы выратуеце сотні тысяч людзей ад гітлераўскіх катаў, ад галоднай смерці і рабства. Ва ўзброенай барацьбе вы знойдзеце самы кароткі шлях да выгнання нямецкіх захопнікаў з родных славянскіх земляў.

Браты славяне!

Разгортвайце ва ўсіх славянскіх краінах усенародную ўзброеную барацьбу супроць гітлераўскіх акупантаў.

Умацоўвайце баявое нацыянальнае адзінства. Аб'яднайце ўсіх чэсных людзей, якія ненавідзяць фашызм, незалежна ад іх паходжання, веравызнання, палітычных поглядаў. Ганіце гітлераўскіх пасобнікаў, тых, хто сее разлад і недавер'е паміж славянскімі народамі. У гэтым — залог нашай перамогі над ворагам.

Бязлітасна помсціце нямецкім захопнікам за кроў і слёзы бацькоў і мацяроў, братоў і сёстраў. Толькі той верны сын сваёй радзімы, хто самааддана змагаецца з ненавіснымі акупантамі.

Мы заклікаем да дзеяння, да ўзброенай барацьбы ўсіх, каму дорага свабода, дзяржаўная незалежнасць, культура, дэмакратыя, хто ганарыцца высокім званнем чалавека свабоднай зямлі.

Славяне, сыны Украіны, Беларусі, рускага народа, якія знаходзяцца на тэрыторыі, часова акупіраванай нямецкімі захопнікамі! Памнажайце свае баявыя подвигі! Нанасіце новыя магутныя ўдары нямецкім акупантам, разбурайце камунікацыі ворага, дэарганізуйце яго тыл, рыхтуйце ўмовы для паспяховага наступлення Чырвонай Арміі, якая нясе вам вызваленне.

Народы Югаславіі! Сербы, харваты, славенцы! Ідзіце ў партызанскія атрады. Няхай ваша партызанская армія стане усенароднай арміяй вызвалення. Пашырайце баявыя наступальныя дзеянні. Ачышчайце родную зямлю ад нямецка-італьянскіх акупантаў!

Браты палякі! Арганізуйце адзіны нацыянальны фронт барацьбы супроць нямецка-фашысцкіх катаў. Рашуча парывайце з тымі, хто

здабрэае польскаму народу, ідзе на змову з гітлераўцамі — злейшымі ворагамі палякаў — і падрывае ў польскага народа веру ў яго сілы. Распальвайце ва ўсю магутнасць полымя партызанскай вайны ў Польшчы! Да зброі ўсе, хто можа насіць яе! Зрываць гітлераўскую «татальную мабілізацыю»! Толькі ў шчырай дружбе і баявым саюзе з рускімі, украінцамі, беларусамі і іншымі свабодалюбівымі народамі вы знойдзеце шлях да вызвалення ад нямецкага іга, шлях да свабоды.

Браты чэхі! Узмацняйце сабатаж і дыверсіі ў ваеннай прамысловасці. Пераходзьце да ўзброеных дзеянняў супроць нямецкіх акупантаў. Да зброі, чэхі! Стварайце партызанскія атрады! Граміце акупантаў!

Браты славакі! Стварайце партызанскія атрады, знішчайце нямецка-фашысцкіх захопнікаў і іх падлую агентуру. Усімі мерамі ўхіляйцеся ад мабілізацыі ў гітлераўскую армію. Слава-

кі, насільна мабілізаваныя немцамі ў армію, пераходзьце на бок Чырвонай Арміі!

Да зброі, браты закарпатскія ўкраінцы! Вам ёсць дзе разгарнуцца ў ваших лясах. Знішчайце ненавісных акупантаў!

Браты балгары! Не дапускайце ўцягвання Балгарыі ў ваенныя дзеянні супроць ваших рускіх братоў і іх саюзнікаў. Балгарскія салдаты, якія знаходзяцца ў Югаславіі, Македоніі і Грэцыі, пераходзьце на бок партызан і разам з імі дабівайцеся вызвалення Балкан ад фашысцкіх захопнікаў!

Браты прыгнечаныя славяне! Станавіцеся ўсе, як адзін, пад светлы сцяг народнай вайны супроць гітлераўскіх імперыялістаў — смертных ворагаў славянства!

Не складзем зброі, пакуль не пераможам!

Няхай жыве баявое адзінства славянскіх народаў!

Няхай жыве наша свабода!

Смерць нямецкім акупантам!

Аляксандр Гундору — генерал-лейтэнант Чырвонай Арміі, старшыня ўсеславянскага камітэта, Божыдар Масларчыч — сербскі грамадскі дзеяч, прафесар, віцэ-старшыня ўсеславянскага камітэта, Здэнек Неедлы — чэшскі грамадскі дзеяч, прафесар, віцэ-старшыня ўсеславянскага камітэта, Ванда Васілеўская — польская пісьменніца, старшыня Саюза польскіх патрыётаў, Аляксандр Стаянаў — балгарскі грамадскі дзеяч, доктар, член ўсеславянскага камітэта, Владзімір Осьмін — адказны сакратар ўсеславянскага камітэта, Аляксей Талстой — рускі пісьменнік, акадэмік, член прэзідыума ўсеславянскага камітэта, Якуб Колас — беларускі пісьменнік, член прэзідыума ўсеславянскага камітэта, Тімафей Гарбуноў — адказны сакратар журналу «Славяне», член ўсеславянскага камітэта, Нікалай Дзержавін — акадэмік, член ўсеславянскага камітэта, Аляксандр Даўжэнка — украінскі кінарэжысёр і пісьменнік, член ўсеславянскага камітэта, Фердынанд Казоўскі — балгарскі грамадскі дзеяч, член ўсеславянскага камітэта, Ондра Лысагорскі — чэхаславацкі паэт, член ўсеславянскага камітэта, Пятро Панч — украінскі пісьменнік, член ўсеславянскага камітэта, Іван Рэгент — славацкі грамадскі дзеяч, член ўсеславянскага камітэта, Дзюро Салай — харвацкі грамадскі дзеяч, член ўсеславянскага камітэта, Радуга Стыяненскі — югаслаўскі паэт, член ўсеславянскага камітэта, Аляксандр Фадзееў — рускі пісьменнік, член ўсеславянскага камітэта, Марэк Чулен — славацкі грамадскі дзеяч, член ўсеславянскага камітэта, Дзмітрый Шастаковіч — рускі кампазітар, член ўсеславянскага камітэта, Стэла Благоева — балгарскі грамадскі дзеяч, член ўсеславянскага камітэта, Дзмітрый Влахаў — македонскі грамадскі дзеяч, член ўсеславянскага камітэта, Анатолій Дзякану — генерал-маёр Чырвонай Арміі, Герой Савецкага Саюза, Міхаіл Шалахаў — рускі пісьменнік, акадэмік, Мітрапаліт Кіеўскі і Галіцкі Нікалай — экзарх Украіны, Васіль Ярэмічук — камандзір падрыўнікаў украінскага партызанскага атрада, Герой Савецкага Саюза, Матрона Лысенка — дзяўчына-украінка, што ўзяла з Мюнхена, з нямецкага рабства, Васіль Казлоў — камандзір злучэнняў беларускіх партызанскіх атрадаў, Герой Савецкага Саюза, Антон Згрызек — польскі рабочы, Людвік Свабода — палкоўнік Чэхаславацкай воінскай часці ў СССР, Юзэф Туш — славак-партызан, Велімір Влаховіч — югаслаўскі грамадскі дзеяч, Стэфан Туцэк — славак-партызан, Козьяк Вітко — харвацкі рабочы, Драгоцін Гусцінчыч — славацкі грамадскі дзеяч, Владзімір Томаў — былы дэпутат Балгарскага парламента, Аляксей Ігнацьеў — генерал-маёр Чырвонай Арміі, Пётр Капіца — акадэмік, дырэктар Інстытута фізічных праблем Акадэміі Навук, Трафім Лысенка — акадэмік, украінскі грамадскі дзеяч, Леанід Леонаў — рускі пісьменнік, палкоўнік Зігмунд Берлінг — камандзір польскай дывізіі імені Тадеуша Касцюшкі, Кандрат Крапіва — беларускі пісьменнік, Аляксандра Яблачка — Народная артыстка СССР, Ларыса Александровская — Народная артыстка СССР і БССР, лаўрэат Сталінскай прэміі, Валенціна Грызадубава — Герой Савецкага Саюза, старшыня Латыфашыскага камітэта савецкіх жанчын, Еўгеній Фёдару — Герой Савецкага Саюза, старшыня Антыфашыскага камітэта савецкай маладзёі, Іван Палапін — двойчы Герой Савецкага Саюза, рускі грамадскі дзеяч, Марыян Нашкоўскі — польскі грамадскі дзеяч, Нікалай Хмелеў — Народны артыст СССР, лаўрэат Сталінскай прэміі, Аляксандр Герасімаў — заслужаны дзеяч мастацтваў, Максім Міхайлаў — Народны артыст СССР, лаўрэат Сталінскай прэміі, Іван Казлоўскі — Народны артыст СССР, лаўрэат Сталінскай прэміі, Сцяпан Зінч — харвацкі грамадскі дзеяч.

